

www.bezbednost.org

Amandmani na Predlog zakona o policiji

Saša Đorđević, Sonja Stojanović Gajić

Beogradski centar za bezbednosnu politiku

Beograd, 2016.

Uvod

Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP) aktivno je učestvovao tokom 2015. godine u raspravi o novom Zakonu o policiji.

Podsticao je uključivanje drugih organizacija civilnog društva u davanju komentara na Nacrt zakona. Tako je 19. marta 2015. godine organizovan okrugli sto u Nišu na temu Nacrta zakona o policiji.¹

Predstavnici BCBP-a učestvovali su i na raspavama koje su organizovane u Beogradu u organizaciji Ministarstva unutrašnjih poslova.

Objavljena je radna studija u kojoj je predočena analiza dveju oblasti Nacrta zakona o policiji: upravljanje policijom i kontrola i nadzor policije. Na kraju studije navedeni su predlozi amandmana na Nacrt zakona o policiji.² Studija je prosleđena Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Početak decembra 2015. organizovan je radni sastanak predstavnika građanskog društva i Ministarstva unutrašnjih poslova u okviru Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji na kome se raspravljalo o novom zakonskom okviru za rad policije.³

U nastavku dokumenta su predlozi amandmana na Predlog nacrta zakona o policiji.

---

¹ Pogledati: <http://bezbednost.org/Vesti-iz-BCBP/5737/Dijalogom-do-kvalitetnijeg-Zakona-o-policiji.shtml>

² Pogledati: <http://bezbednost.org/Sve-publikacije/5785/Nacrt-Zakona-o-policiji-dobro-lose-i-sta-moze.shtml>

³ Pogledati: <http://www.bezbednost.org/Najave/5979/Reorganizacija-Ministarstva-unutrasnjih-poslova-u.shtml>

ZAKON

O POLICIJI UNUTRAŠNJIM POSLOVIMA

Obrazloženje: Naslov Predloga zakona o policiji upućuje na činjenicu da će se zakon isključivo baviti radom policije, njenom organizacijom i policijskim poslovima. Međutim, uvidom u sadržaj zakona zaključuje se da nije tako, već da u određenoj meri Predlog zakona uređuje organizaciju i funkcionisanje Ministarstva unutrašnjih poslova, što se vidi i iz člana 1 Predloga zakona. Preporuka, u skladu i sa trenutnim kontekstom reforme policije u Srbiji, potrebno je promeniti naziv zakona u Zakon o unutrašnjim poslovima. Nakon toga, potrebno je jasno definisati pojam unutrašnjih poslova i pojam policijskih poslova. U tom smislu, Ministarstvo treba da bude državni organ zadužen za kreiranje, koordiniranje politike unutrašnjih poslova, nadzora i kontrole. Policija je centralna organizaciona jedinica Ministarstva, nadležna da sprovodi zakon, poslove određene ovim zakonom i drugom propisima.

Pojam unutrašnjih poslova

Član 2.

Unutrašnji poslovi su zakonom utvrđeni poslovi državne uprave koje obavlja Ministarstvo iz utvrđenog delokruga i nadležnosti.

Obrazloženje: U članu 2 Predloga zakona o policiji primećeno je mešanje unutrašnjih poslova sa policijskim poslovima. U skladu sa demokratskim principima rada policije, pružanje podrške vladavine prava i ostvarivanje poštovanja ljudskih i manjinskih prava i sloboda (videti: Ujedinjene nacije, Kodeks ponašanja za policijske službenike (1979.), članovi 1 i 2, spadaju u domen rada policije kao javnog servisa. Ministarstvo je pre svega organ koji obavlja poslove državne uprave radi ostvarivanja i unapređenja bezbednosti.

Pojam policijskih poslova

Novi član zakona

Policijski poslovi su zakonom utvrđeni poslovi čijim obavljanjem se štiti i unapređuje bezbednost građana i imovine, te pruža podrška vladavini prava i obezbeđuje ostvarivanje Ustavom i zakonom utvrđenih ljudskih manjinskih prava i sloboda.

Policijske poslove obavlja služba u sastavu Ministarstva (u daljem tekstu: Policija).

Obrazloženje: U skladu sa komentarom u vezi sa članom 2 Predloga zakona, potrebno je definisati pojam policijskih poslova čije sprovođenje bi trebalo da bude u funkciji obavljanja unutrašnjih poslova i povećanja unutrašnje bezbednosti. Prilikom formulisanja ovog člana i člana 2 Predlog zakona zakona uzeti su u obzir zakoni koji uređuju radu u Češkoj Republici, Engleskoj i Velsu, Republici Rumuniji i Republici Hrvatskoj.

Policija

Član 3.

Policija je centralna organizaciona jedinica Ministarstva.

U obavljanju svojih poslova Policija građanima pruža zaštitu njihovih zajemčenih ljudskih, manjinskih prava i sloboda, i druge zaštićene vrednosti u demokratskom društvu, uz mogućnost zakonite upotrebe prinude.

Delatnost policije predstavlja javni servis, i služi interesima građana, zajednice, kao i javnih institucija, isključivo na osnovu zakona.

Obrazloženje: Za obavljanje policijskih poslova neophodno je da postoji institucionalni okvir u okviru Ministarstva, koji će da obavlja policijske poslove u skladu sa demokratskih principima (Savet Evrope, Deklaracija o policiji, 1979; Ujedinjene nacije, Kodeks ponašanja za policijske službenike, 1979). Zbog toga je kao i u Predlogu zakona o policiji ostavljen stav da je Policija centralna organizaciona jedinica Ministarstva.

U skladu sa dobrom evropskom praksom (Češka Republika i Rumunija) dodata su i dva stava koju podržavaju ulogu policije kao javnog servisa prilikom obavljanja policijskih zadataka.

Pravila obavljanja policijskih poslova

Novi član zakona

Policijski službenik obavlja policijski posao i primenjuje policijska ovlašćenja, i policijske mere i radnje po službenoj dužnosti, na osnovu naredbe nadređenog i na temelju naloga tužilaštva, suda ili drugog nadležnog organa u skladu sa zakonu.

Nalog za obavljanje policijskog posla mora biti utemeljen na zakonu, jasan i određen.

Policijski službenik će odbiti izvršenje naloga ako je jasno da se njegovim izvršenjem čini krivično delo. O odbijanju naloga ili naredbe nadređenog, policijski službenik je u obavezi da odmah izvesti nadređenog, predstavnika tužilaštva, suda ili drugo nadležno telo.

Obrazloženje: U Predlogu zakona o policiji nisu predočena jasna pravila obavljanja policijskih poslova, odnosno princip na osnovu kojeg policijski službenim može da proceni da svoj posao obavlja u skladu sa zakonom, te da može da odbije nalog za izvršenje zadatka ako utvrdi da time čini krivično delo. Time se preventivno utiče na smanjenje korupcije i jačanje odgovornosti policije.

Član 4.

Ministar unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: ministar) u okviru odredbi ovog zakona, propisuje način obavljanja unutrašnjih poslova.

Obrazloženje: Potrebno je obrisati član 4 Predloga zakona o policiji. Najpre, nije jasno na koji način će ministar propisati obavljanje unutrašnjih poslova, nije jasno

da li će biti usvojen dodatan propis, koja je vrsta akta i njegova dostupnost. Zatim, ovakvu odredbu zakona je moguće tumačiti preširoko, tako da omogućava ministru, kao predstavniku izvršne vlasti upliv u operativan rad policije, što nije u skladu sa demokratskim principima rada policije. Na primer, u hrvatskom zakonu nema ovakve odredbe, a ministar se spominje prvi put u smislu obaveza prema hrvatskom Saboru. Takođe, slična odredba zakona ne postoji ni u češkom, niti u rumunskom zakonu policiji.

Sprečavanje diskriminacije

Član 5.

Zaposleni u Ministarstvu i Policiji dužni su da jednako postupaju prema svima bez obzira na njihovu rasnu, polnu ili nacionalnu pripadnost, poštujući njihove različitosti koje proističu iz društvenog porekla, rođenja, veroispovesti, političkog ili drugog uverenja ili opredeljenja, imovnog stanja, kulture, jezika, starosti i psihičkog ili fizičkog invaliditeta.

Obrazloženje: Potrebno je garantovati poštovanje različitosti, kako primenom jednakog postupanja prema onima koji nisu u jednakoj poziciji (npr. osobe sa invaliditetom, osobe koje ne znaju zvanični jezik dobro i sl.) ne bi došlo do diskriminacije.

Informisanje o radu Ministarstva

Član 6.

Rad Ministarstva je javan.

Ministarstvo redovno, blagovremeno i potpuno obaveštava javnost o svom radu, osim u slučajevima preduzimanja mera i radnji u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak i kada bi to onemogućilo neometan operativni rad Policije, ili ako bi se time:

- 1) povredio propis o tajnosti podataka;
- 2) povredilo dostojanstvo građana;
- 3) ugrozilo pravo na ličnu slobodu i bezbednost.

Ministarstvo jednom godišnje, a najkasnije u roku od tri meseca od završetka kalendarske godine, objavljuje:

- 1) izveštaj o stanju bezbednosti u Republici Srbiji koji na transparentan i javan način obaveštava javnost o proceni bezbednosti, trendovima kretanja kriminala i drugih bezbednosnih pojava od značaja za bezbednost i prava građana;
- 2) izveštaj o radu Ministarstva, koji na transparenta i javan način obaveštava javnost u razvoju policije, statističkim podacima o sprovedenim aktivnostima i postignutim rezultatima

Pored izveštaja iz stava 3 ovog Zakona, Ministarstvo je u obavezi da objavi na svojoj internet prezentaciji i tromesečne informacije o radu, koje usvaja nadležni odbor Narodne skupštine Republike Srbije za unutrašnje poslove.

Obrazloženje: S obzirom na dosadašnju lošu praksu objavljivanja rezultata rada Ministarstva, neophodno je obavezati da se ključni izveštaji (o radu Ministarstva i

Policije, te o reformi policije) objavljuju redovno na internet prezentaciji Ministarstva, u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Pored toga, neophodno je i objavljivati i tromesečne izveštaje (informacije) koje Ministar, ili osoba koju on zaduži, predstavlja nadležnom odboru za unutrašnje poslove, kao što je to bio slučaj u vreme prve dve Vlade posle 5. oktobra 2000. Na taj način se povećava transparentnost rada policije.

Član 9.

~~Vlada propisuje načela za unutrašnje uređenje Ministarstva, kao i vrste organizacionih jedinica, sedišta i područja za koja se obrazuju te jedinice.~~

Pravilnikom Vlada uredbom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu, ministar ~~po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade,~~ utvrđuje delokrug i kategorizaciju organizacionih jedinica Ministarstva, kao i sedišta i područja za koja se obrazuju te jedinice, te broj, sistematizaciju, vrstu, odnosno status i opis radnih mesta, radna mesta za koja se predviđaju posebni uslovi za njihovo popunjavanje, način rukovođenja, planiranja i izvršavanja poslova.

Obrazloženje: Potrebno je obezbediti javnost dokumenata koji uređuju upravljanje ljudskim resursima, čime se potvrđuje demokratski karakter rada Policije. Do sada je Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova bio poverljivog karaktera, i kao takav izazivao sumnje u demokratski rad policije.

Preporuka je da se umesto pravilnika usvoji uredba koja će da uredi načela za unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mesta u Ministarstvu, ili na drugi način omogućiti javnosti da ima uvid u dokumente koji uređuju oblast upravljanja ljudskim resursima. Uredba Vlade bila bi dostupna javnosti jer se objavljuje u Službenom glasniku na osnovu Zakona o Vladi (član 46), takav je slučaj u Hrvatskoj gde je Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske javno dostupan dokument i moguće ga je pronaći na sledećoj adresi: <http://goo.gl/CEID19>.

Zaposleni u Ministarstvu

Član 10.

Zaposleni u Ministarstvu jesu policijski službenici, državni službenici i nameštenici.

Policijski službenici jesu:

1) lica koja obavljaju policijske poslove u statusu ovlašćenih službenih lica i primenjuju policijska ovlašćenja (ovlašćena službena lica - OSL);

~~2) lica na posebnim dužnostima koji obavljaju druge unutrašnje poslove u neposrednoj vezi sa policijskim poslovima (lica na posebnim dužnostima - PD).~~

Policijski službenici u statusu ovlašćenih službenih lica, moraju imati najmanje završenu policijsku obuku osnovnog nivoa.

Državni službenici jesu lica, koja u tom statusu, obavljaju ostale poslove iz delokruga Ministarstva i sa njima povezane opšte, pravne, informatičke, materijalno – finansijske, računovodstvene i administrativne poslove.

Nameštenici jesu lica, koja, u tom statusu, obavljaju prateće pomoćno - tehničke poslove.

Obrazloženje: U članu 10 Predloga zakona o policiji postoji nekoliko nejasnoća. Prvo, nije jasno šta su lica na posebnim dužnostima. U prethodnom delu zakona nije ni na jednom mestu objašnjena funkcija, kao ni kasnije. Drugo, lica na posebnim dužnostima obavljaju druge unutrašnje poslove koji su u neposrednoj vezi sa policijskim poslovima, ali nisu u obavezi da imaju najmanje završenu policijsku obuku osnovnog nivoa. Ovde se postavlja logično pitanje, kako će ta lica obavljati svoje poslove koji su u dodiru sa policijskim, ako nisu prethodno dobro obučeni. Pri tome, imaju i status policijskih službenika.

Ako se pod policijskim službenicima sa posebnim dužnostima misli na ovlašćena službena lica zaposlena u Sektoru za vanredne situacije, onda je nophodno ovo precizirati u Predlogu zakona.

Nadležnost Ministarstva

Član 11.

Ministarstvo u svrhu organizovanja poslova i stvaranja uslova za rad u Ministarstvu, saglasno delokrugu i nadležnostima:

1) obezbeđuje razvojne, organizacione, kadrovske i druge uslove za rad Ministarstva, izrađuje predloge, sprovodi i prati realizaciju strateških akata, izrađuje program i plan rada Ministarstva i redovno, jednom godišnje, obaveštava javnost o njegovom sprovođenju;

2) sprovodi funkciju upravljanja ljudskim resursima, u skladu sa strateškim aktima i uz poštovanje načela jednakih mogućnosti, uređuje, u skladu sa zakonom, specifičnosti rada i radnih odnosa, karijerni razvoj zaposlenih, stvara uslove za napredovanje, nagrađivanje i pravnu zaštitu svim zaposlenima bez obzira na različitosti iz člana 5. ovog zakona, organizuje i sprovodi stručno osposobljavanje i obuku polaznika i zaposlenih, sprovodi mere zdravstvene i psihološke prevencije zaposlenih;

3) obezbeđuje redovnu saradnju sa organima i telima koji su zakonom ovlašćeni za spoljašnju kontrolu Policije, kao i sa različitim oblicima udruženja;

4) organizuje i obezbeđuje uslove za nezavisno obavljanje poslova unutrašnje kontrole;

5) obavlja poslove zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, udesa i katastrofa, posledica terorizma, ratnih i drugih većih nesreća;

6) zaštitu od požara i eksplozija;

7) kontrolu prometa i prevoza oružja, municije, eksplozivnih i određenih drugih opasnih materija;

8) donosi i sprovodi posebne planove o izgradnji, korišćenju i održavanju informacionog sistema i informacione bezbednosti Ministarstva i sistema video nadzora;

9) donosi i sprovodi posebne planove o izgradnji, korišćenju i održavanju radiokomunikacionog i telekomunikacionog sistema, kao i bezbednosnozaštitnog kriptološkog sistema u Ministarstvu;

- 10) utvrđuje standarde za opremu za posebne namene i materijalnotehnička sredstva, vrši nabavku i održavanje;
- 11) radi na sprovođenju međunarodne saradnje u oblasti unutrašnjih poslova;
- 12) radi na poslovima sistemske podrške za rad Policije;
- ~~13) obezbeđuje smeštaj i ishranu;~~
- 14) izvršava druge zadatke u skladu sa zakonom.

Obrazloženje: Umesto smanjena broja policijskih službenika, ministarstvo treba da prestane da obavlja dužnost koja nije osnovna, a to je smeštaj i ishrana. Na taj način, biće usklađen sa ostatkom državne uprave.

Član 12.

~~Ministarstvo obezbeđuje pretpostavke za operativnu nezavisnost Policije od drugih državnih organa u obavljanju policijskih poslova i drugih zakonom određenih poslova za koje je Policija odgovorna.~~

Policija obavlja policijske poslove i druge zakonom određene poslove za koje je policija odgovorna.

Operativna nezavisnost Policije ne odnosi se na dužnosti Policije utvrđene zakonom kojim se uređuje krivični i prekršajni postupak.

Ministarstvo obezbeđuje organizacione pretpostavke za rad Policije, u skladu sa usvojenim javnim politikama i strateškim aktima Vlade, a naročito za jačanje poverenja između javnosti i Policije, za promovisanje i razvoj policijske etike i profesionalizma, kao i za sprečavanje i suzbijanje korupcije u Policiji.

Obrazloženje: Potrebno je izmeniti član 12, stav 1 Predloga zakona o policiji jer se njime ugrožava operativna nezavisnost policije. Ovim članom omogućuje se politizacija policije prilikom obavljanja policijskih poslova, i nije u saglasnosti demokratskim principima rada policije. U članu 12, stav 3, tačno je objašnjena uloga Ministarstva.

III. SARADNJA MINISTARSTVA

Saradnja sa službama bezbednosti

Član 15.

Ministarstvo neposredno saraduje sa službama bezbednosti u Republici Srbiji kroz razmenu informacija i tehničku saradnju, u skladu sa pravima i dužnostima utvrđenim Ustavom i zakonom.

Posebni oblici organizovanja i uzajamnog obaveštavanja u izvršavanju zajedničkih zadataka mogu biti uređeni sporazumima o saradnji iz stava 1. ovog člana.

Obrazloženje: Imajući u vidu nedovoljno operativnu nezavisnost policije u krivičnim istragama u odnosu na službe bezbednosti što je prepoznato kao posebna preporuka u Izveštaju o screeningu za Poglavlje 24 (Pravda, sloboda i bezbednost), neophodno je saradnju između policije i službi bezbednosti jasno omeđiti samo na nužnu saradnju u skladu sa Ustavom i zakonima propisanim pravima i dužnostima.

Saradnja sa drugim organima

Član 16.

Ministarstvo, u skladu sa zakonom, neposredno saraduje sa organima državne uprave, drugim organima, organima teritorijalne autonomije, jedinicama lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine i imaocima javnih ovlašćenja.

Obrazloženje: Prema Ustavu Republike Srbije i Zakonu o lokalnoj samoupravi, jedinice lokalne samouprave su gradovi i opštine, dok gradske opštine nemaju taj status. Budućim Zakonom o policiji treba da bude propisana saradnja policije i sa gradskim opštinama. Potrebu za ovim lako je obrazložiti na primeru Beograda, čije se gradske opštine po bezbednosnoj problematici itekako razlikuju. U sastavu Beograda nalaze se i dominantno ruralne gradske opštine (npr. Barajevo ili Surčin), kao i visokourbanizovane (npr. Stari Grad ili Novi Beograd). Izvestan broj gradskih opština mešoviti je u ovom pogledu – bilo da od urbanog jezgra Beograda prelaze u ruralne krajeve (npr. Zemun ili Rakovica), bilo da u njima ruralni predeli gravitiraju drugim urbanim centrima (npr. Obrenovac ili Lazarevac). Ovako raznorodni prostorni uslovi uslovljavaju različite demografske i privredne odlike, a samim tim i drugačiju bezbednosnu problematiku, pa bi uputno bilo razvijati modalitete rada policije u zajednici i na nivou gradskih opština, kako bi taj rad bio što bliži građanima.

Učešće u multinacionalnim operacijama u inostranstvu

Član 21.

Na zahtev međunarodnih organizacija čija je članica Republika Srbija ili na osnovu potvrđenog međunarodnog ugovora, zaposleni u Ministarstvu mogu, na osnovu odluke nadležnog organa – donete u skladu sa zakonom, da učestvuju u izvršavanju policijskih poslova i drugih zadataka u inostranstvu.

Policijском službeniku koji je raspoređen van Ministarstva pripada plata, odnosno naknada po odredbama ovog zakona.

Policijски službenik koji je upućen na službu u diplomatsko konzularno predstavništvo, plata, dodaci i naknade i druga primanja utvrđuju se propisima koji se primenjuju na zaposlene u diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inostranstvu.

Osnovni koeficijent plate prema činu i dužnosti, odnosno prema zadacima i poslovima koje obavlja policijski službenik upućen na diplomatsko konzularno predstavništvo u inostranstvo, propisuje Vlada na predlog Ministra unutrašnjih poslova.

Policijском službeniku kome je ministar unutrašnjih poslova odobrio rad u inostranstvu ili u međunarodnoj organizaciji, odnosno regionalnoj inicijativi pripadaju plata i druge naknade, ako ta prava ne ostvaruje na osnovu bilateralnih ugovora ili ugovora zaključenih sa međunarodnom organizacijom ili regionalnom inicijativom.

Obrazloženje: Potrebno je dodati stavove koji precizno uređuju radna prava policijskih službenika koji su upućeni u službu van MUP-a i u inostranstvu u skladu sa dobrom praksom Ministarstva odbrane. Izmenama Zakona o vojsci rešeni su problemi upućivanja i regulisanja stanja pripadnika Vojske Srbije u diplomatsko konzularnim predstavništvima, kao i da te osobe kasnije, prilikom vraćanja u zemlju, mogu da doprinesu boljem radu Ministarstva u oblasti međunarodne saradnje.

IV. ORGANIZACIJA I NADLEŽNOST POLICIJE

Organizacija policije

Direkcija policije

Član 22.

Za obavljanje policijskih i drugih unutrašnjih poslova obrazuje se Direkcija policije.

U sastavu Direkcije policije su organizacione jedinice u sedištu – uprave, centri, jedinice, specijalna i posebne jedinice policije, i van sedišta – Policijska uprava za grad Beograd, područne policijske uprave (u daljem tekstu: policijske uprave) i policijske stanice. Specijalna jedinica policije je Specijalna antiteroristička jedinica.

Posebne jedinice policije u sedištu Direkcije policije su Žandarmerija, Helikopterska jedinica i Jedinica za obezbeđenje određenih ličnosti i objekata, a u Policijskoj upravi za grad Beograd Policijska brigada.

Radi obavljanja policijskih i drugih poslova u skladu sa karakterističnim svojstvima određenih područja, mogu se utvrditi i unutrašnje organizacione jedinice za koordinaciju rada policijskih uprava i policijskih stanica na područjima za koje su obrazovane.

Izuzetno, od akta iz člana 9. stav 2. ovog zakona, organizaciju i delokrug specijalne i posebnih jedinica policije, sistematizaciju, vrste, odnosno status i opis poslova radnih mesta njenih pripadnika, posebnu opremu, sredstva i naoružanje koji se koriste u obavljanju poslova iz delokruga tih jedinica propisuje Vlada.

Specijalna antiteroristička jedinica

Dodati novi član

Nadležnosti Specijalne antiterorističke jedinice su:

1. suzbijanje najsloženijih oblika terorizma;
2. obezbeđenje lica i objekata kojima pretili neposredni teroristički akt;
3. rešavanje talačkih situacija;
4. lišavanje slobode kriminalaca i članova kriminalnih grupa;
5. međunarodna saradnja sa drugim antiterorističkim jedinicama;
6. učestvovanje u spašavanju lica i imovine u slučajevima elementarnih i drugih nepogoda;

Unutrašnju organizaciju i način rada Specijalne antiterorističke jedinice utvrdiće Vlada posebnim propisom.

Posebne jedinice policije

Dodati novi član

Nadležnosti Žandarmerije su:

1. preventivna antiteroristička delatnost;
2. obezbeđivanje javnog reda i mira u situacijama visokog rizika;
3. pružanje pomoći u vanrednim situacijama;
4. suzbijanje pobuna u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija;

5. pružanje pomoći drugim organizacionim jedinicama Policije u izvršavanju određenih složenih poslova i zadataka.

Unutrašnju organizaciju i način rada posebnih jedinica policije utvrdiće Vlada posebnim propisom.

Obrazloženje: Predlogom zakona o policiji nisu uređene nadležnosti Specijalne antiterorističke jedinice, Žandarmerije, Helikopterske jedinice i Jedinice za obezbeđenje određenih ličnosti i objekata u Direkciji policije. Preporuka je da se zbog postojećih preklapanja u nadležnosti specijalnih i posebnih jedinica policije dodaju posebni članovi koji će urediti rad ovih delova policije. Predlaže se da postoji jedan član za Specijalnu antiterorističku jedinicu i jedan član za posebne jedinice policije u kojima će biti precizirana nadležnosti ili pak obavezati da se usvoji dodatan podzakonski propis za ovu oblast. Stav 6 ovog člana je potrebno brisati jer je već preporučeno da akt o uređenju i sistematizaciji radnih mesta usvoji Vlada. Takođe, nije jasno šta znače drugi unutrašnji poslovi.

Član 23.

Organizacione jedinice u sedištu Direkcije policije, Policijska uprava za Grad Beograd i policijske uprave obrazuju se tako da su radno i funkcionalno povezane sa odgovarajućim organizacionim jedinicama i poslovima na način da srodne policijske poslove iz svog delokruga obavljaju na centralnom, regionalnom i lokalnom nivou.

Direkcijom policije rukovodi direktor policije.

Rukovođenje i odgovornost u Direkciji policije zasniva se na načelu jednostarešinstva i subordinacije.

Specijalna i posebne jedinice policije angažuju se odlukom rukovodioca odgovarajuće organizacione jedinice uz prethodno pribavljeno odobrenje direktora policije.

~~Za angažovanje Žandarmerije, rukovodilac organizacione jedinice pribavlja prethodno odobrenje direktora policije.~~

Izuzetno od st. 4 i 5. ovog člana, Specijalna antiteroristička jedinica, Helikopterska jedinica i Žandarmerija prilikom angažovanja koje obuhvata upotrebu jednog ili više odreda u maksimalnom kapacitetu, angažuju se odlukom rukovodioca odgovarajuće organizacione jedinice uz prethodno pribavljeno odobrenje direktora policije i prethodno pribavljenu saglasnost ministra.

Predlog za angažovanje sadrži bezbednosnu procenu i plan aktivnosti.

U slučaju hitnosti, plan aktivnosti može biti dostavljen i naknadno, a najkasnije 24 sata nakon angažovanja.

Obrazloženje: S obzirom na osetljivost upotrebe specijalne i posebnih jedinica policije, potrebno je u odlučivanje za njihove značajnije angažovanje uključiti direktora policije.

Policija u zajednici

Član 27.

Policija razvija saradnju i partnerstvo sa građanima i drugim subjektima zajednice u cilju obavljanja policijskih poslova i rešavanja lokalnih bezbednosnih prioriteta i ističe zajedničke interese i potrebu stvaranja povoljnog bezbednosnog ambijenta u zajednici, odnosno izgradnje bezbednog demokratskog društva.

Policija doprinosi osnivanju i pruža podršku u radu savetodavnih tela u okviru jedinica lokalne samouprave za razvoj prevencije kriminala i ostvarivanje drugih bezbednosnih potreba zajednica.

Policija razvija profesionalne kapacitete, kompetencije i etiku policijskih službenika za društveno odgovorno delovanje policijske službe, uz puno poštovanje ljudskih i manjinskih prava i sloboda i zaštitu svih ranjivih grupa.

Saradnja sa izvršnim organima jedinica teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine

Dodati novi član nakon člana 27

Izvršni organ jedinice teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine, dužan je da dobije od rukovodioca nadležne organizacione jedinice Ministarstva na teritoriji te jedinice, dnevni, nedeljni i mesečni izveštaj o stanju bezbednosti.

Izvršni organ jedinice teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine zauzima stavove o prioritetima za bezbednost ljudi i imovine na teritoriji te jedinice, i s tim u vezi podnosi preporuke nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva.

Obrazloženje: Dobru praksu saradnje policije i predstavnika lokalne samouprave u pojedinim opštinama i gradovima u Srbiji bi trebalo ozakoniti i prepoznati različite potrebe i uloge izvršne i skupštinske vlasti na lokalnu. To znači da je lokalna policija dužna da na dnevnom, nedeljnom i mesečnom nivou obavestava lokalnu samoupravu o stanju bezbednosti i sa njom dogovora mere koje je neophodno sprovesti u partnerstvu zarad unapređenja bezbednosti i kvaliteta života građana, npr. češće kontrole saobraćaja za koje je zadužena policija, a uređivanje puteva i parkiranja za koje je zadužena lokalna samouprava. Godišnji izveštaj trebalo bi predstaviti odbornicima na sednici skupštine i njihova uloga bi bila da nadziru rad policije i predlažu smernice za unapređenje rada policije. Takođe, potrebno je ostaviti i mogućnost da zbog određene rizične bezbednosne situacije lokalna samouprava zatraži vanredno izveštaj od policije. Pohvalna je i ideja da lokalni savetodavna tela pri opštinama i gradovima u Srbiji mogu da imaju kontrolnu ulogu.

Postupanje Policije u slučaju nasilja u porodici

Član 28.

Ako je prijavljeno nasilje u porodici, policijski službenici dužni su da, u saradnji sa drugim nadležnim organima, odmah preduzmu potrebne mere udaljavanje nasilnika iz kuće i radnje u skladu sa zakonom, čijim vršenjem se obezbeđuje sprečavanje daljeg vršenja nasilja – koje za posledicu može da ima nanošenje telesnih povreda ili lišenje života.

V. POLICIJSKI POSLOVI

Vrste policijskih poslova

Član 30.

Policijski poslovi su deo unutrašnjih poslova koje obavlja Policija, primenom policijskih mera i radnji i policijskih ovlašćenja.

Policijski poslovi, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) prevencija kriminala i unapređenje bezbednosti u zajednici;
- 2) bezbednosna zaštita života, prava i sloboda građana, zaštita imovine, kao i podrška vladavini prava;
- 3) otkrivanje i rasvetljavanje krivičnih dela, prekršaja i prestupa;
- 4) otkrivanje i hapšenje učinilaca krivičnih dela i prekršaja i drugih lica za kojima se traga i privođenje nadležnim organima, obezbeđivanje dokaza, njihova analiza, kriminalističko forenzičko veštačenje upotrebom savremenih forenzičkih metoda i evidencija;
- 5) otkrivanje imovine proistekle iz krivičnog dela;
- 6) održavanje javnog reda, sprečavanje nasilja na sportskim priredbama, pružanje pomoći u izvršenjima u skladu sa posebnim zakonima;
- 7) izvršavanje poslova utvrđenih propisima o oružju, privatnom obezbeđenju i detektivskoj delatnosti;
- 8) obezbeđivanje određenih javnih skupova, ličnosti, organa, objekata i prostora;
- 9) regulisanje, kontrola, pružanje pomoći i nadzor u saobraćaju na putevima i drugi poslovi iz propisa o bezbednosti saobraćaja;
- 10) kontrola državne granice, poslovi u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca, poslovi azila, prekograničnog kriminala, iregularnih migracija i readmisije;
- 11) bezbednosna i kontraobaveštajna zaštita Ministarstva;
- 12) izvršavanje drugih policijskih poslova i zadataka utvrđenih zakonom i podzakonskim aktom donetim na osnovu ovlašćenja iz zakona.

Prilikom obavljanja policijskih poslova iz stava 1. tač. 3), 4) i 5) ovog člana, policijski službenici postupaju i po Zakoniku o krivičnom postupku, Zakonu o prekršajima i drugim zakonima.

Način obavljanja policijskih poslova bliže se uređuje podzakonskim aktom koji je javno dostupan preko sajta Ministarstva.

Posebne mere za obezbeđivanje javnog reda i mira

Član 51.

Ministar na predlog direktora policije može naredbom da naloži Policiji, radi obezbeđivanja javnog reda i mira ili zaštite zdravlja i života ljudi da:

- 1) privremeno ograniči ili zabrani kretanje na određenim objektima, određenim područjima ili na javnim mestima;
- 2) privremeno zabrani nastanjivanje na određenom području ili napuštanje određenog područja;
- 3) sprovede privremenu zaštitu građana kroz njihovo napuštanje određenog područja ili objekta.

Mere iz stava 1. ovog člana moraju biti oročene, a mogu da traju dok traju razlozi zbog kojih su određene.

Obrazloženje: Ministar unutrašnjih poslova ne mora nužno da poseduje znanje kada je potrebno primeniti posebne mere za obezbeđivanje javnog reda i mira, oblast koja je u nadležnosti Direkcije policije. Direktor policije, kao profesionalni policijski službenik, na osnovu prikupljenih i analiziranih operativnih podataka, bi trebalo da predloži ministru unutrašnjih poslova da primeni posebne mere za održavanje javnog reda i mira, koji bi na osnovu toga kao nadzorni organ, utvrdi da li je to svrsishodno i u skladu sa principima zaštite ljudskih prava.

Član 54.

Pomoć u sprovođenju izvršenja Policija pruža na osnovu pisanog zahteva nadležnog organa ili pravnog lica sa javnim ovlašćenjima koji se podnosi mesno nadležnoj organizacionoj jedinici Policije, najmanje pet radnih dana pre dana određenog za izvršenje akta.

U zahtevu za pružanje pomoći moraju biti navedeni razlozi zbog kojih je potrebna pomoć Policije, a uz zahtev se prilaže kopija akta koji treba izvršiti, sa potvrdom izvršnosti, dokaz o pokušaju izvršenja bez pružanja policijske pomoći i dokaz o angažovanju pratećih službi koje su neophodne za izvršenje.

U hitnim slučajevima, zahtev iz stava 1. ovog člana može se podneti i usmeno, uz dostavljanje pisanog zahteva u roku od 48 časova.

Načelnik policijske uprave, odnosno načelnik policijske stanice ~~odlučuje o angažovanju Policije~~ i o obimu i načinu pružanja pomoći u sprovođenju izvršenja i o tome blagovremeno obaveštava podnosioca zahteva.

Pre početka sprovođenja izvršenja akta, Policija je dužna da upozori izvršenika ili druga prisutna lica da će upotrebiti sredstva prinude protiv njih ako budu ometala ili sprečavala izvršenje.

Obrazloženje: U delu zakona koji se odnosi na policijsku pomoć u izvršenjima i postupcima vansudskog namirenja u članu 54 stav 4 se navodi da načelnik policijske uprave, odnosno načelnik policijske stanice odlučuje o angažovanju Policije i o obimu i načinu pružanja pomoći u sprovođenju izvršenja i o tome blagovremeno obaveštava podnosioca zahteva.

To je u suportnosti sa članom 73 Zakona o izvršenju i obezbeđenju (Pomoć policije u sprovođenju izvršenja) u kom stoji da je policija dužna da po nalogu suda ili izvršitelja sprovede mere i upotrebi sredstva prinude potrebna radi izvršenja radnje zbog koje se preduzimaju ... Na zahtev izvršitelja ili po službenoj dužnosti sud će izreći novčanu kaznu iz člana 51. ovog zakona odgovornom licu u nadležnoj organizacionoj jedinici policije, ako policija nije postupila u skladu sa dužnostima propisanim u st. 1. i 2. ovog člana ... U slučaju nepostupanja policije u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, o tome se bez odlaganja obaveštava ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i nadležni javni tužilac.

U zakonu i izvršenju i obezbeđenju je jasna obaveza policije da pruži pomoć tokom izvršenja na osnovu zahteva suda odnosno izvršitelja. Sa druge strane u zakonu o policije se načelniku policijske stanice daje pravo da odlučuje o angažovanju policije. Time se unosi nejasnoća koja može imati negativne posledice na sprovođenje izvršenja uz asistenciju policije.

Izvršenje presuda je inače sistemski problem u Srbiji i većina presuda Evropskog suda za ljudska prava u koji je konstatovana povreda prava na pravično suđenje – čl. 6 se upravo odnosi na neizvršenje sudskih presuda.

Nepristrasnost, nediskriminacija, humanost, poštovanje ljudskih prava i omogućavanje medicinske pomoći

Član 67.

Policijski službenik u primeni policijskih ovlašćenja postupa nepristrasno, pružajući svakome jednaku zakonsku zaštitu i postupajući bez diskriminacije lica po bilo kojem osnovu.

U primeni policijskih ovlašćenja policijski službenik postupa humano i poštuje dostojanstvo, ugled i čast svakog lica i druga ljudska i manjinska prava i slobode građana dajući prednost pravima ugroženog u odnosu na ista prava lica koje ta prava ugrožava i vodeći računa o pravima trećih lica.

Policijski službenik će prilikom primene policijskih ovlašćenja, na zahtev lica prema kome se ovlašćenje primenjuje, dužna je da pruži medicinsku pomoć u najkraćem mogućem roku, ~~od strane zdravstvene ustanove.~~

Troškove pružanja medicinske pomoći iz stava 3. ovog člana, snosi Ministarstvo.

Obrazloženje: Član 57 stav 3 kaže Policijski službenik će prilikom primene policijskih ovlašćenja, na zahtev lica prema kome se ovlašćenje primenjuje, omogućiti pružanje medicinske pomoći od strane zdravstvene ustanove.

Termin „omogućiti“ nije dovoljno precizan i svakako ne obuhvata sve ono što bi trebalo. Naime, policija je dužna da u ovakvim situacijama obezbedi pružanje medicinske pomoći povređenim licima a ne samo da omogući pružanje takve pomoći. Omogućavanje ne podrazumeva i iniciranje pružanja ovakve pomoći.

Zakonodavac se u članu 65 ovog zakona poziva na Osnovne principe UN o upotrebi sile i vatrenog oružja od strane službenih lica koja sprovode zakon kojih se policijski službenik mora pridržavati prilikom postupanja što je pohvalno ali u tim principa stoji:

„(c) Ensure that assistance and medical aid are rendered to any injured or affected persons at the earliest possible moment;“

U prevodu ovo znači da je policija dužna da obezbedi pružanje medicinske pomoći.

Utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci

Član 101.

Radi utvrđivanja prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu, policijski službenik može lice za koje sumnja da je učinilac krivičnog dela, prekršaja ili učesnik nekog događaja (u daljem tekstu: učinilac dela) da podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.).

Osumnjičeni dužan je da bez odlaganja postupi po nalogu policijskog službenika i omogući vršenje ispitivanja pomoću odgovarajućih sredstava iz stava 1. ovog člana.

Ukoliko se iz očigledno opravdanih razloga ne može izvršiti ispitivanje propisano u stavu 1. ovog člana, policijski službenik može lice da dovede radi stručnog pregleda u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Osumnjičeni dužan je da se podvrgne takvom pregledu.

Osumnjičeni koji nakon izvršenog ispitivanja pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.) osporava dobijene rezultate, može zahtevati da se izvrši analiza krvi, odnosno krvi i urina ili drugih telesnih materija, u odgovarajućoj ustanovi, o sopstvenom trošku.

Zahtev se podnosi u pisanoj formi, na licu mesta, u zapisnik u kome su utvrđeni rezultati ispitivanja.

Ako je utvrđivanjem sprovedenim prema odredbama ovog člana utvrđeno da je pod dejstvom alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci, troškove utvrđivanja snosi osumnjičeni.

Analizu krvi, urina i/ili drugih telesnih materija u cilju utvrđivanja sadržaja alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu može vršiti referentna zdravstvena ustanova ili akreditovana laboratorija Ministarstva.

Zdravstvena ustanova ili akreditovana laboratorija Ministarstva iz stava 8. ovog člana dužna je da analize krvi, odnosno krvi i urina ili drugih telesnih materija vrši zakonito po pravilima struke i na savestan način.

Obrazloženje: U prvom stavu ovog člana stoji da policijski službenik može da podvrgne ispitivanju na prisustvo alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci lica za koje sumnja da je učinilo krivično delo, prekršaj ili da je učesnik nekog drugog događaja. U stavu dva se zatim navodi da je učinilac dela dužan da postupi po nalogu policijskog službenika. Ovde je potrebno razjasniti dali se radi o osumnjičenom ili o nekome za koga je utvrđeno da je počinio neko delo.

Pogrešno koristiti termin „učinilac dela“. Dali je neko zaista učinilac u velikom broju slučajeva odlučivaće redovan ili prekršajni sud.

Sredstva prinude i njihova upotreba

Vrste sredstava prinude i uslovi za upotrebu

Član 105.

Sredstva prinude u smislu ovog zakona jesu:

- 1) fizička snaga;
- 2) raspršivač sa nadražujućim sredstvom;
- 3) elektromagnetna sredstva;
- 4) službena palica;
- 5) sredstva za vezivanje;
- 6) specijalna vozila;
- 7) službeni psi;
- 8) službeni konji;
- 9) sredstva za zaprečavanje;
- 10) uređaji za izbacivanje mlazeva vode;
- 11) hemijska sredstva;
- 12) posebne vrste oružja i sredstava;
- 13) vatreno oružje.

Policijski službenik sredstva prinude upotrebiće samo ako se na drugi način ne može izvršiti zadatak i to suzdržano i srazmerno opasnosti koja pretili zakonom zaštićenom dobru i vrednosti, odnosno težini dela koje se sprečava ili suzbija.

Policijski službenik uvek će upotrebiti najblaže sredstvo prinude kojim se može postići zakoniti cilj, srazmerno razlogu upotrebe i na način kojim se službeni zadatak izvršava bez nepotrebnih štetnih posledica.

Policijski službenik će pre upotrebe sredstva prinude na to upozoriti lice prema kome sredstvo namerava da upotrebi, ako je to u datoj situaciji moguće i neće dovesti u pitanje izvršenje službene radnje.

Policijski službenici prilikom upotrebe sredstava prinude dužni su da čuvaju ljudske živote, prouzrokuju što manje povreda i materijalne štete, kao i da osiguraju da se pomoć povređenom ili ugroženom licu što pre pruži i da njegovi najbliži o tome što pre budu obavješteni.

Samo oni policijski službenici koji su supešno savladali obuku o upotrebi sredstava prinude koju organizuje Ministarstvo, imaju pravo na upotrebu sredstava prinude

Obrazloženje: Neophodno je ograničiti pravo na upotrebu sredstava prinude na samo one policijske službenike koji su uspešno prošli obuku upotrebe sredstava prinude, radi izbegavanja mogućih zloupotreba. Ovo je posebno važno jer prema članu 10 Predloga zakona o policiji status policijskog službenika imaju lica na posebnim dužnostima koji obavljaju druge unutrašnje poslove u neposrednoj vezi sa policijskim poslovima koji ne moraju imati najmanje završenu policijsku obuku osnovnog nivoa.

Elektromagnetna sredstva

Član 112.

Elektromagnetna sredstva, mogu se upotrebiti radi odbijanja napada ili savlađivanja aktivnog otpora lica.

Upotrebom elektromagnetnih sredstava, u smislu ovog zakona, smatra se upotreba elektrošokera i električne palice, koji emituju elektromagnetni impuls kratkotrajnog dejstva.

Elektromagnetna sredstva je moguće koristiti samo u situacijama gde postoji stvarna i neposredna opasnost po život ili opasnost od ozbiljnih povreda i gde manje opasna sredstva prinude nije moguće upotrebiti.

Obrazloženje: U skladu sa preporukama Evropskog komiteta za prevenciju torture i nehumanog ili ponižavajućeg tretmana ili kažnjavanja (CPT/Inf/E (2002) 1 - Rev. 2015) neophodno je ograničiti upotrebu elektromagnetnih sredstava jer je u praksi dolazilo do ozbiljnih posledica po zdravlje lica nad kojima je primenjeno elektromagnetno sredstvo. Pogledati: <http://goo.gl/ZrvdV1>

Sredstva za vezivanje

Član 114.

Sredstva za vezivanje mogu se upotrebiti radi sprečavanja napada, otpora, bekstva ili samopovređivanja lica.

Upotrebom sredstava za vezivanje, po pravilu, smatra se vezivanje ruku lica ispred tela ili iza leđa.

Kada upotrebom sredstava za vezivanje iz stava 2. ovog člana nije postignuta svrha vezivanja mogu se vezati i noge.

Policijski službenik upotrebiće sredstva iz stava 1. ovog člana na način da sredstvo za vezivanje ne nanosi nepotrebnu telesnu bol ili povrede vezanom licu.

Upotreba sredstava vezivanja mora prestati čim se postigne njegova svrha odnosno otkloni opasnost od napada, otpora, bekstva ili samopovređivanja lica.

Obrazloženje: Upotrebu ovog sredstva treba ograničiti na minimum neophodnog. Bilo bi poželjno dodati da se upotrebom sredstava vezivanja mora prestati čim se postigne njegova svrha odnosno otkloni opasnost od napada, otpora, bekstva ili samopovređivanja lica.

Nivoi bezbednosnih provera

Član 141.

Bezbednosna provera vrši se na tri različita nivoa, u zavisnosti od obima podataka koji su predmet provere.

Prvi nivo bezbednosne provere vrši se za lica iz člana 102. st. 3. tač. 1), 2), 3), 5), 7) i 8). ovog zakona.

Prvi nivo bezbednosne provere podrazumeva obradu podataka iz službenih evidencija Ministarstva i prikupljanje podataka neposrednim operativno-terenskim radom.

Postupak bezbednosne provere prvog nivoa vrši se za sve zaposlene u Ministarstvu na period od pet godina.

Drugi nivo bezbednosne provere vrši se za rukovodioce srednjeg nivoa na period od tri godine.

Drugi nivo bezbednosne provere podrazumeva obradu podataka iz stava 3. ovog člana, kao i potpunu proveru podataka iz evidencija drugih državnih organa, organa državne uprave, pokrajinske autonomije, jedinica lokalne samouprave i imaoca javnih ovlašćenja.

Treći nivo bezbednosne provere vrši se za lica na položaju, postavljena lica, odnosno rukovodioce visokog i strateškog nivoa u Ministarstvu, na period od dve godine.

Treći nivo bezbednosne provere podrazumeva obradu podataka iz st. 3. i 6. ovog člana, kao i podataka iz evidencija drugih službi bezbednosti.

Drugi i treći nivo bezbednosne provere vrši Sektor unutrašnje kontrole.

Bezbednosne provere mogu se vršiti i na kraći period ako se za tim ukaže potreba kao i u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Obrazloženje: Nije definisano ko vodi drugi i treći nivo bezbednosne provere. A za prvi je moguće pretpostaviti da ti radi nadležna organizaciona jedinica Direkcije policije. Preporuka je da drugi i treći nivo bezbednosne provere vrši Sektor unutrašnje kontrole kao organ koji bi trebalo da poseduje nezavisnost da sposobnosti da sprovede bezbednosne provere za lica koja se na visokim pozicijama u Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Način vršenja bezbednosnih provera

Član 142.

Lice nad kojim se vrši bezbednosna provera dužno je da popuni i potpiše Upitnik o identifikacionim podacima.

Ukoliko lice iz stava 1. ovog člana odbije da popuni i potpiše Upitnik o identifikacionim podacima, smatraće se da je odustalo od postupka zasnivanja radnog odnosa, prijema na obuku za obavljanje poslova policijskih službenika, upisa na visokoškolsku ustanovu za potrebe policijskog obrazovanja ili prava po drugom propisu.

Izgled obrasca Upitnika iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Upitnik iz stava 1. ovog člana sadrži podatke koji su utvrđeni propisom zakonom o evidencijama i obradi podataka u Ministarstvu.

Obrazloženje: Usaglasiti sa formulacijom u ostatku teksta. Negde je reč o propisu, a negde o zakonu.

Zahtev za pokretanje postupka bezbednosne provere za kandidate za prijem u radni odnos u Ministarstvo i na stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje za potrebe Policije, podnosi organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za ljudske resurse.

Zahtev za vršenje bezbednosnih provera po zahtevu drugih organa, odnosno pravnih lica, podnose ti organi, odnosno lica u skladu sa posebnim zakonom.

Radi utvrđivanja kontinuiteta ispunjenosti uslova za rad u Ministarstvu, odnosno zahtev za pokretanje postupka bezbednosne provere za zaposlene, podnosi njihov neposredni rukovodilac, odnosno rukovodilac organizacione jedinice u koju je zaposleni upućen, ukoliko postoje osnovi sumnje da kod zaposlenog postoje bezbednosne smetnje.

Zahtev iz stava 7. ovog člana mogu da podnesu i policijski službenici Sektora unutrašnje kontrole i Službe za bezbednost i zaštitu podataka.

Zahtev za pokretanje postupka bezbednosne provere sa Upitnikom dostavlja se na postupanje nadležnoj policijskoj upravi po mestu prijavljenog prebivališta lica koje se proverava.

~~Za pojedina radna mesta u Ministarstvu utvrđena aktom iz člana 9. stav 2. ovog zakona, u postupku vršenja bezbednosne provere obavezno je poligrafsko ispitivanje.~~

Obrazloženje: Potrebno je izbrisati poslednji stav člana 142 Predloga zakona o policiji jer nije jasno šta se dešava ako kandidat odbije poligrafsko ispitivanje s obzirom da je reč o policijskoj tehnici koja se primenjuje na dobrovoljnoj osnovi. Takođe, na ovaj način se omogućava, s obzirom da nisu definisana Predlogom zakona koja radna mesta su podložna poligrafu, korišćenje poligrafa za veliki broj radnih mesta, što obesmišljava njegovu upotrebu i omogućuje zloupotrebu u praksi. Isuviše je opšto formulisano, a akt a iz člana 9, stav 2 Predloga zakona o policiji je poverljivog karaktera, tako da je kontrola upotrebe poligrafa u ove svrhe ograničena.

Raspoređivanje i razrešenje rukovodilaca strateškog i visokog nivoa Direkcije policije

Član 150.

Rukovodioci strateškog i visokog nivoa Direkcije policije raspoređuju se po sprovedenom internom konkursu.

Rukovodilac iz stava 1. ovog člana raspoređuje se i razrešava rešenjem koje donosi ministar na predlog direktora policije, a na osnovu izveštaja i rangiranja kandidata po sprovedenom internom konkursu.

Rukovodilac iz stava 1. ovog člana razrešava se na predlog direktora policije ukoliko ne ostvaruje rezultate rada u okviru kompetencija radnog mesta.

~~Ministar može da zatraži od direktora policije predlog za raspoređivanje rukovodioca iz stava 1. ovog člana u slučaju da je to radno mesto nepopunjeno duže od šest meseci, odnosno predlog za razrešenje rukovodioca iz stava 1. ovog člana u slučaju da isti ne ostvaruje rezultate rada u okviru kompetencija radnog mesta.~~

~~Predlog iz stava 4. ovog člana direktor policije je u obavezi da dostavi ministru u roku od tri meseca.~~

Obrazloženje: Radi poštovanja principa nezavisnosti rada policije, potrebno je pecizirati da za upravljanje ljudskim resursima u Direkciji policije pre svega zadužen direktor policije. tj. da on treba da bira rukovodioce strateškog i visokog nivoa na osnovu internog konkursa, kao i da ih razrešava, bez mešanja ministra. Predviđanje mogućnosti da ministar traži predloge za raspoređivanje ili razrešenje rukovodilaca podrazumeva da funkcija planiranja ljudskih resursa i unapređenja na osnovu internih konkursa neće zaživeti.

Parlamentarna kontrola

Član 222.

Narodna skupština obavlja nadzor nad radom Ministarstva neposredno i preko nadležnog odbora za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Odbor).

Odbor naročito:

- 1) razmatra tromesečne i vanredne izveštaje o stanju bezbednosti u Republici Srbiji;
- 2) razmatra tromesečne i vanredne izveštaje o radu Ministarstva;
- 3) razmatra godišnje izveštaje o radu Sektora unutrašnje kontrole;
- 4) nadzire zakonitost trošenja budžetskih i drugih sredstava za rad;
- 5) nadzire zakonitost sprovođenja posebnih dokaznih radnji definisanih u zakoniku kojim se uređuje krivični postupak, mere ciljane potrage i testa integriteta;
- 6) nadzire poštovanje političke, ideološke i interesne neutralnosti u radu Policije;
- 7) utvrđuje činjenice o uočenim nezakonitostima ili nepravilnostima u radu Ministarstva i o tome donosi zaključke;
- 8) izveštava Narodnu skupštinu o svojim zaključcima i predlozima.

Ministar, ili lice koje on ovlasti, podnosi Odboru polugodišnji izveštaj o stanju bezbednosti u Republici Srbiji, kao i polugodišnji izveštaj o radu Ministarstva.

Ministarstvo, po potrebi ili na zahtev Odbora, podnosi Odboru i vanredne izveštaje.

Obrazloženje: Potrebno je precizirati način na koji Narodna skupština, Skupština Vojvodine, Pokrajinska vlada, kao skupština i izvršni organi lokalne samouprave, kontrolišu rad policije. Obaveze MUP da podnosi izveštaj o stanju bezbednosti u Srbiji Narodnoj skupštini bi trebalo usaglasiti sa obavezama sistema odbrane koji podnosi tromesečne izveštaje. Tolika učestalost je i preduslov za bolje upoznavanje poslanika sa stanjem u toj oblasti i preuzimanje aktivnije uloge.

Takođe, potrebno je izveštaj o stanju bezbednosti razdvojiti od izveštaja o radu, kako bi se odvojile informacije o stanju i razvoju MUP-a od informacija o trendovima kriminala i drugih bezbednosnih fenomena. Na taj način bi poslanicima bilo omogućeno da razdvoje nadzor nad efikasnošću rada MUP u rešavanju bezbednosnih problema, od nadzora upravljanja i zakonitosti rada MUP.

Kontrolna uloga skupštine pokrajinske autonomije ili jedinica lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine

Član 223.

Skupština i izvršni organ pokrajinske autonomije ili jedinica lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine:

- 1) razmatraju izveštaj o stanju bezbednosti na svom području;
- 2) zauzimaju stavove o prioritetima za bezbednost ljudi i imovine i podnose predloge rukovodiocu nadležne organizacione jedinice Ministarstva.

Radi postupanja u smislu stava 1. tačka 2) ovog člana, skupština, odnosno izvršni organ pokrajinske autonomije ili jedinice lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine, mogu osnovati savetodavna tela.

Rukovodilac nadležne organizacione jedinice Ministarstva dužan je da obezbedi učestvovanje Ministarstva u radu tela iz stava 3 ovog člana.

Rukovodilac nadležne organizacione jedinice Ministarstva dužan je da vodi računa o zastupljenosti u saradnji pripadnika nacionalnih manjina i različitih etničkih, kulturnih, verskih i drugih grupa sa područja organizacione jedinice Ministarstva.

Rukovodilac nadležne područne organizacione jedinice policije obavezan je da se dva puta godišnje obrati skupštini opštine, grada ili gradske opštine. U tom obraćanju, skupštinu treba da izvesti o sigurnosnoj i bezbednosnoj situaciji na toj teritoriji i radu policije na poboljšavanju te situacije, kao i da sasluša predloge odbornika.

Rukovodilac nadležne područne organizacione jedinice policije obavezan je da predsedniku opštine, odnosno gradonačelniku svakodnevno šalje bilten o sigurnosnoj i bezbednosnoj situaciji u toj opštini, gradu ili gradskoj opštini.

Jedinice lokalne samouprave mogu pružiti materijalnu pomoć policiji u funkciji razvoja lokalne zajednice i poboljšanja sigurnosti i bezbednosti u njoj, u skladu sa potrebama i standardima policijske službe (kako bi bila svrsishodna i u funkciji rada policije) i u skladu sa propisima o javnim nabavkama (radi izbegavanja mogućnosti korupcije).

Obrazloženje: Dopunom člana 223 Predloga zakona o policije obezbeđuje se učestvovanje predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova u rad lokalnih savetodavnih tela za bezbednost, što utiče na kvalitet preventivnih aktivnosti protiv kriminala na lokalnom nivou.

Glavni nedostatak trenutnih rešenja jeste što nije precizirana učestalost izveštavanja civilne vlasti o stanju bezbednosti, te u praksi neke opštine dobijaju dnevne i detaljne

preglede stanja u formi dnevnika događaja, dok u nekim opštinama nije razmatran ni godišnji izveštaj o stanju bezbednosti.

Dobru praksu saradnje policije i predstavnika lokalne samouprave u pojedinim opštinama i gradovima u Srbiji bi trebalo ozakoniti i prepoznati različite potrebe i uloge izvršne i skupštinske vlasti na lokalnu. To znači da je lokalna policija dužna da na dnevnom, nedeljnom i mesečnom nivou obaveštava lokalnu samoupravu o stanju bezbednosti i sa njom dogovora mere koje je neophodno sprovesti u partnerstvu zarad unapređenja bezbednosti i kvaliteta života građana, npr. češće kontrole saobraćaja za koje je zadužena policija, a uređivanje puteva i parkiranja za koje je zadužena lokalna samouprava. Godišnji izveštaj trebalo bi predstaviti odbornicima na sednici skupštine i njihova uloga bi bila da nadziru rad policije i predlažu smernice za unapređenje rada policije. Takođe, potrebno je ostaviti i mogućnost da zbog određene rizične bezbednosne situacije lokalna samouprava zatraži vanredno izveštaj od policije. Pohvalna je i ideja da lokalni savetodavna tela pri opštinama i gradovima u Srbiji mogu da imaju kontrolnu ulogu.

Pored pomoći koju policija može da pruži lokalnoj samoupravi, lokalna samouprava u nekim prilikama može materijalno pomoći policiji na svojoj teritoriji. U sadašnjoj praksi nije redak slučaj da lokalna samouprava policiji donira gorivo za službena vozila. Materijalna pomoć lokalne samouprave mogla bi biti ostvarivana na različite načine – poput opremanja i renoviranja službenih prostorija, nabavke opreme ili organizovanja obuke (npr. učenje stranih jezika u sredinama koje žele da razvijaju turizam).

Savet za građanski nadzor policije

Dodati novi član

Građanski nadzor nad radom policije vrši Savet za građanski nadzor policije (u daljem tekstu: Savet).

Savet je telo koje ocenjuje primenu unutrašnjih poslova i policijskih poslova u skladu sa principima demokratske i civilne kontrole.

Savet se sastoji od pet članova i pet zamenika članova, predstavnika građana, koje postavlja i razrešava Narodna skupština na osnovu javnog poziva na predlog udruženja građana.

Sastavni deo Saveta su predstavnik javnosti u okviru Komisije za pritužbe i predstavnik Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture.

Za članove Saveta može biti imenovano lice iz redova istaknutih stručnjaka u oblasti rada policije.

Za članove Saveta može biti imenovano i udruženje koje se bavi radom policije.

Za člana Saveta ne može biti imenovano lice koje je član političke organizacije.

Uslove i kriterijume za imenovanje i način rada Saveta uređuje Narodna skupština.

Narodna skupština konstatuje završetak postupka imenovanja članova Saveta.

Savet donosi Poslovník o svom radu.

Savet u obavljanju nadzora može vršiti uvid u izveštaje i druge dokumente policije i Ministarstva, tražiti pisane odgovore na pitanja Saveta, a radi pojašnjenja navoda iz odgovora može obaviti i razgovore sa zaposlenima u Ministarstvu.

Savet daje ocene i preporuke iz stava dva ovog člana Narodnoj skupštini, ministru unutrašnjih poslova, direktoru policije, Sektoru unutrašnje kontrole, nezavisnim državnim organima nadležnim za poslove nadzora i drugim ovlašćenim državnim organima i telima, policijskim sindikatima, kao i javnosti.

Kontrola rada Policije i zaposlenih u Ministarstvu

Sektor unutrašnje kontrole

Član 224.

Unutrašnju kontrolu rada Policije i drugih zaposlenih u Ministarstvu vrši Sektor unutrašnje kontrole.

Nadležnost postojećih odeljenja, jedinice ili kancelarije koje se bave pitanjima iz domena unutrašnje kontrole policije (Odeljenja za ocenu zakonitosti u radu u Upravi policije, Odeljenje za bezbednost i zakonitost u Žandarmeriji i Odeljenje za kontrolu rada zakonitosti u Upravi policije za Grad Beograd) se ukidaju i sva nadležnost dodeljuje se samo telu zaduženom za unutrašnju kontrolu policije.

Sektorom unutrašnje kontrole rukovodi načelnik Sektora unutrašnje kontrole.

Načelnik Sektora unutrašnje kontrole redovno i periodično podnosi ministru izveštaje o radu Sektora unutrašnje kontrole, a o radnjama preduzetim u cilju otkrivanja krivičnih dela podnosi izveštaje nadležnom javnom tužiocu.

~~Na zahtev Vlade i radnog tela Narodne skupštine nadležnog za unutrašnje poslove, ministar podnosi izveštaj o radu Sektora unutrašnje kontrole. Načelnik Sektora unutrašnje kontrole najmanje jednom godišnje podnosi nadležnom odboru za unutrašnje poslove Narodne skupštine Republike Srbije izveštaje o radu Sektora unutrašnje kontrole, kao i vanredne izveštaje na zahtev narodnih poslanika.~~

Sektor unutrašnje kontrole u toku od tri meseca od isteka kalendarske godine, javno objavljuje izveštaj o radu za prethodnu godinu sa osnovnim statističkim podacima o sprovedenim aktivnostima i postignutim rezultatima.

Obrazloženje: Imajući u vidu da primarno zakonodavstvo ne spominje nijednu organizacionu jedinicu odgovornu za unutrašnju kontrolu, logičan zaključak je da se očekuje da je Sektor jedino telo nadležno za obavljanje zadataka unutrašnje kontrole policije.

Realnost je drugačija. Postoje još tri "specijalizovana odeljenja" koja se bave istom temom, a koja se nalaze pod Direkcijom policije: a) Odeljenje za kontrolu zakonitosti u radu u Upravi policije; b) Odeljenje za bezbednost i zakonitost u Žandarmeriji; c) Odeljenje za kontrolu zakonitosti u radu u Upravi policije za grad Beograd. Zaključujemo da postoje četiri organizacione jedinice koje se bave unutrašnjom kontrolom. Pored toga, ova tela su formirana na osnovu različitih pravnih instrumenata. Jedan od njih, Sektor za unutrašnju kontrolu, je formiran na osnovu zakona. Ostala tela su formirana na osnovu podzakonskih akata ili administrativnih odluka (ovo pitanje nije bilo moguće razjasniti). Rezultat je da nema odredbe koja reguliše pitanje koordinacije aktivnosti koje preduzimaju navede organizacione jedinice. Jasno je da ovakva organizaciona struktura stvara problem u preklapanju i/ili ponavljanju aktivnosti, što je i napomenuto tokom sastanaka sa rukovodstvom navedenih odeljenja. Vreme, resursi i informacije se gube. Nedostatak

centralizovanog sistema otvara prostor za moguće zloupotrebe koje dozvoljavaju da se bitne informacije zadrže "unutar sistema".

Racionalna upotreba resursa i principa pravične i transparentne administrativne organizacije sugerišu da sva tri specijalizovana odeljenja treba ukinuti i da centralno telo bude jedino nadležno za zadatke unutrašnje kontrole. Ova jedinica treba da bude adekvatno popunjena ljudskim resursima.

Stoga predlažemo da se ukinu sva postojeća odeljenja, jedinice ili kancelarije koje se bave pitanjima iz domena unutrašnje kontrole policije i da se sva nadležnost dodeli samo telu zaduženom za unutrašnju kontrolu policije.

Veća odgovornost prema građanima, ali i nezavisnost i kontrola Sektora obezbeđuje se uvođenjem obaveze da načelnik Sektora direktno izveštava nadležni odbor za unutrašnje poslove, kao i da postoji mogućnost da narodni poslanici (bez obzira na to da li su članovi odbora) postavljaju pitanja načelniku o radu Sektora, naročito u slučajevima kada postoje sumnje da su policijski službenici i ostali zaposleni u Ministarstvu počinili teška krivična dela povezana sa korupcijom i organizovanim kriminalom.

Preventivne aktivnosti

Član 230.

Sektor unutrašnje kontrole vrši preventivno kontrolni nadzor svih organizacionih jedinica u Ministarstvu.

U cilju prevencije korupcije, Sektor unutrašnje kontrole primenjuje test integriteta, sprovodi analizu rizika od korupcije i proveru promene imovnog stanja.

U vršenju kontrole, policijski službenici unutrašnje kontrole mogu primenjivati test integriteta kao instrument u suzbijanju korupcije na svim nivoima i prema svim radnim mestima.

Test integriteta podrazumeva simuliranje realne situacije identične radnim aktivnostima testiranog, koju je testirani dužan da rešava, kako bi se uvidela reakcija i postupanje testiranog službenika u konkretnoj situaciji, bez obaveze prethodnog obaveštavanja organizacione jedinice u kojoj je zaposlen testiran.

Sektor unutrašnje kontrole može primenjivati test integriteta poštujući osnovna ljudska prava i slobode, kao i profesionalni integritet testiranog subjekta. Zabranjeno je podsticanje činjenja krivičnog dela prilikom primene testa integriteta.

Test integriteta, na obrazloženi predlog načelnika Sektora unutrašnje kontrole i zahteva javnog tužioca, odobrava sudija za prethodni postupak obrazloženom naredbom. Predlog, zahtev i odluka o primeni testa integriteta sačinjavaju se u pisanom obliku. Predlog sadrži podatke i činjenice koje su od značaja za odlučivanje o primeni testa integriteta. U slučaju neprihvatanja zahteva, sudija za prethodni postupak navodi razloge odbijanja.

Odluka o nastavku primene testa integriteta, odnosno o njegovoj obustavi donosi se u roku od 72 časa od podnošenja zahteva. Odluka o obustavi testa integriteta mora biti pisano obrazložena.

Sektor unutrašnje kontrole u saradnji sa Agencijom za borbu protiv korupcije vrši analizu rizika od korupcije.

Analiza rizika od korupcije u Ministarstvu podrazumeva identifikaciju rizika, izradu registra rizika i planova preventivnih mera za njihovo otklanjanje.

U vršenju kontrole, Sektor unutrašnje kontrole vodi evidenciju imovnog stanja rukovodilaca, kao i za visokorizična radna mesta u Ministarstvu ustanovljena analizom rizika od korupcije, i vrši kontrolu promene imovnog stanja.

Rukovodioci u Ministarstvu dužni su da prijave promene svog imovnog stanja koje se evidentiraju u ličnom imovinskom kartonu koji je deponovan u nadležnoj organizacionoj jedinici.

Evidencija iz stava 8. ovog člana vodi se u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Oblike i način primene testa integriteta, sprovođenja analize rizika i vršenja kontrole promene imovnog stanja propisuje Vlada uredbom, ~~propisuje ministar~~.

Obrazloženje: Uzimajući u obzir da će se uvesti “test integriteta”, glavni principi procedura za testove integriteta moraju da budu jasno regulisani kroz primarno zakonodavstvo, dok samo pitanje o načinu realizacije testova integriteta treba da budu predmet podzakonskih akata.

Element od velike važnosti jeste primena testova integriteta ne samo prema policijskim službenicima nižeg ranga već i prema službenicima na višim pozicijama. Ako je drugačije, ova alatka rizikuje da postane samo puka demagoška mera.

Ako se testovi integriteta uvedu kao preventivne procedure, obezbediti obavezu da se ovakvi testovi sprovode od strane adekvatnog tela na svim nivoima i prema svim radnim mestima.

Primena testa integriteta u Predlogu zakona o policiji propisana je isuviše opšte i izaziva najviše dilema. Celokupna materija treba da bude uređena posebnim propisom, koji treba da donese Ministar u roku od godinu dana nakon što na snagu stupi Zakon o policiji. To nije dobro rešenje iz dva razloga. Nacrtom zakona nisu postavljeni zaštitni mehanizmi koji bi trebalo da onemoguće zloupotrebe u praksi. Reč je o klopci koja može da bude predmet političkih zloupotreba, posebno u trenutku kada Sektor unutrašnje kontrole može da kontroliše rad svih zaposlenih u Ministarstvu. Posebno je osetljivo u trenucima, koji su postojali u bliskoj prošlosti, kada upravljačka struktura u Ministarstvu unutrašnjih poslova, dolazi iz dve različite političke stranke. Test integriteta treba da sprovodi telo koje poseduje nesumnjivi institucionalni integritet i nezavisnost, što nije slučaj sa SUK-om u Srbiji. Takođe, u SUK-u ne postoje tehnički kapaciteti za sprovođenje ove mere.

U skladu sa rumunskim zakonom koji uređuje test integriteta, i koji je bio osnova za ovaj Predlog zakona o policiji, predlaže se uvođenje dva stava na osnovu kojih se uvode zaštitni mehanizmi koji bi trebalo da ograniče zloupotrebe u praksi. Prvo je potrebno istaći da Sektor unutrašnje kontrole može primenjivati test integriteta poštujući osnovna ljudska prava i slobode, kao i profesionalni integritet testiranog subjekta. Zatim da je zabranjeno je podsticanje činjenja krivičnog dela prilikom primene testa integriteta. U rumunskom zakonu postoji identična odredba.

Pored toga, potrebno je urediti postupak primene testa integriteta. S obzirom da u trenutnim okolnostima nije moguće predvideti test integriteta Zakonom o krivičnom postupku, primena ove antikorupcijske mere bi trebalo da poseduje isti stepen kontrole kao i posebne dokazne radnje, imajući u vidu da je u razlozima za usvajanje zakona rečeno da je test integriteta predviđen kao metod za razotkrivanje krivičnog dela korupcije i koruptivnog ponašanja službenika, a ne za prevenciju kako stoji članu 230 Predloga zakona o policiji. Primenu testa integriteta bi trebalo da odobri sudija za prethodni postupka, koji je i ovim Predlogom određen kao spoljašnji kontrolor.

Član 233.

Ministar daje Sektoru unutrašnje kontrole smernice, obavezna uputstva za rad, kao i naloge da u okviru svoje nadležnosti izvrši određene zadatke i preduzme određene mere, osim u radnjama preduzetim u predistražnom i istražnom postupku po zahtevu nadležnog javnog tužioca.

Policijski službenici unutrašnje kontrole na zahtev ministra podnose dokumenta i izveštaje o pojedinačnim pitanjima iz svog delokruga, osim mera i radnji u toku predistražnog i istražnog postupka u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Obrazloženje: Ovlašćenja ministra su preširoka i neprimerena i mogu de facto da obesmisle unutrašnju kontrolu.

Evidentiranje i izveštavanje

Član 240.

Evidenciju pritužbi i izveštavanje o rešavanju pritužbi vrše nadležne pritužbene jedinice u okviru centralnog registra pritužbi u nadležnosti Sektora unutrašnje kontrole u skladu sa propisom kojim se uređuju evidencije i obrada podataka u oblasti unutrašnjih poslova. Nadležne pritužbene jedinice su u obavezi da sve pritužbe

Godišnji izveštaj o rešavanju pritužbi u Ministarstvu javno se objavljuje na službenom veb sajtu Ministarstva.

Obrazloženje: U MUP ne postoji centralizovano vođenje predmeta pritužbi i predstavki, a ni Predlog zakona o policiji ne propisuje ovu obavezu precizno. Trenutno, svaka organizaciona jedinica koja prima pritužbe, kao i Biro za pritužbe i predstavke u Kabinetu ministra unutrašnjih poslova i Sektor unutrašnje kontrole vode odvojene evidencije pritužbi. Drugim rečima, nisu sve pritužbe i predstavke koje se podnose protiv policijskih službenika zavedene u isti registar i ne stižu do SUK. Ovo čini da unutrašnja kontrola bude još više komplikovana i povećava rizik preklapanja i gubljenja informacija. Imajući u vidu da po rečima, načelnika SUK, Miloša Oparnice, između 30 i 40 % krivičnih prijava koje pokrene SUK inicirano primanjem anonimnih pritužbi građana, potrebno je osigurati da informacije o svim pritužbama bude centralizovan i u nadležnosti SUK. Kako bi se sistem unutrašnje kontrole harmonizovao i u cilju povećanja efikasnosti, pomenuti Biro treba ukinuti, a njegove nadležnosti preneti na organizacionu jedinicu sa adekvatnom popunjenošću unutar Sektora za unutrašnju kontrolu.

XIII. POMOĆNA POLICIJA

Pripadnici pomoćne policije

Član 249.

Ministarstvo može obrazovati pomoćnu policiju za izvršavanje policijskih poslova u slučajevima kada treba nadoknaditi angažovanje velikog broja policijskih službenika za izvršavanje zadataka:

- 1) visokog bezbednosnog rizika;
- 2) u prirodnim i drugim nesrećama;
- 3) obezbeđivanja državne granice;
- 4) u drugim slučajevima kada je ugrožena unutrašnja bezbednost.

~~Izuzetno, pomoćna policija može biti angažovana i kada postoji obostrani interes Ministarstva i lokalne samouprave po osnovu posebnih sporazuma.~~

~~Na pripadnike pomoćne policije kada su angažovani, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona, koje se odnose na prava i dužnosti policijskih službenika.~~

~~O upotrebi pomoćne policije za izvršavanje policijskih poslova odlučuje ministar, na predlog direktora policije.~~

~~Bliži uslove za izbor kandidata, prava i obaveze pripadnika pomoćne policije, obuku, način angažovanja, kao i organizaciju i rad pomoćne policije uređuje Vlada.~~

Obrazloženje: Predlog je da se briše ovaj član u celosti.

Uloga pomoćne policije nije jasno definisana Predlogom zakona o policiji zbog nekoliko razloga: (1) nije uređen način organizacije pomoćne policije; (2) nisu utvrđeni poslovi pomoćne policije, niti je poznato koja policijska ovlašćenja će pomoćni policajci moći da primenjuju i da li će ih primenjivati, od čega zavisi i njihova kontrola; (3) nisu poznati uslovi i kriterijumi na osnovu kojih kandidat može da bude angažovan u pomoćnoj policiji; (4) nepoznat je način obuke pomoćnih policajaca što je od izuzetne važnosti s obzirom na preširoko postavljen okvir angažovanja pomoćne policije; (5) nisu utvrđena prava i obaveze pomoćnih policajaca.

Iako se pretpostavlja da će podzakonski propis bliže urediti rad pomoćne policije, iz predloga člana 249 nije jasno šta će to biti uređeno. Takođe, ovaj propis, zbog važnosti i mogućih posledica, trebalo bi da propiše Vlada Republike Srbije, a ne ministar unutrašnjih poslova.

Veći problem od rečenog je preširoko postavljen okvir delovanja pomoćne policije. Posebno je problematična uloga pomoćne policije u obezbeđivanju državne granice. U stranoj policijskoj praksi nije primećena takva uloga pomoćne policije, kao ni u važećem Zakonu o policiji. To zahteva učinkovitu kontrolu pomoćnih policajaca, što je trenutno nemoguće s obzirom da postojeće kapacitete Sektora unutrašnje kontrole policije. Takođe, nije jasno šta su situacije koje teže ugrožavaju unutrašnju bezbednost države. Suštinski, angažovanje pomoćnih policajaca podrazumeva da su oni već obučeni za obavljanje policijskog posla, odnosno da im je potrebna obuka, što u praksi iziskuje značajna finansijska sredstva. To je otežavajuća okolnost imajući u vidu finansijsku situaciju i mere štednje u Srbiji. Glavni problem je nejasno obrazlaganje potrebe za uvođenjem ovih jedinica, tj. njihova svrsishodnost, imajući u vidu da u Srbiji postoji i komunalna policija u kojoj će biti upošljeni novi kandidati.

Potrebno je jasnije precizirati okvir rada pomoćne policije i utvrditi da li postoje finansijske mogućnosti za rad pomoćne policije i da li je Srbiji zaista treba još jedna policija.